

INDENRIGS- OG SUNDHEDSMINISTERIET

Sundhedsudvalget 2022-23 (2. samling)
B 13 - endeligt svar på spørgsmål 3
Offentligt

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundhedsudvalg (SUU)

Dato: 06-02-2023
Enhed: PSYK
Sagsbeh.: DEPMZO
Sagsnr.: 2300369
Dok. nr.: 2553438

Folketingets Sundhedsudvalg har den 27. januar 2023 stillet følgende spørgsmål nr. 3 (B 13) til indenrigs- og sundhedsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 3:

”Vil ministeren med bidrag fra socialministeren oplyse, hvad der aktuelt er af ordninger og tilbud m.v. på sundheds- og socialområdet, som støtter familier med hjemmeboende børn, som pludselig mister mor eller far, eller hvor moren eller faren er meget alvorlig syg, med rådgivning og vejledning om, hvordan sorgen kan håndteres?”

Svar:

Til brug for min besvarelse har jeg indhentet bidrag fra Social-, Bolig- og Ældreministeriet og Børne- og Undervisningsministeriet.

Social-, Bolig- og Ældreministeriet oplyser, at der er ikke særskilt lovgivning på det sociale område for børn der mister en forælder. Servicelovens bestemmelser om den børnefaglige undersøgelse og særlig støtte kan imidlertid omfatte denne målgruppe.

Kommunen skal iværksætte en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50, hvis det må antages, at et barn eller en ung har behov for særlig støtte. På baggrund af den børnefaglige undersøgelse vurderer kommunen, om der er behov for at iværksætte særlig støtte til barnet/den unge og forældrene efter serviceloven § 52. Særlig støtte kan fx være familiebehandling eller behandling af barnets eller den unges problemer, en fast kontaktperson, der kan støtte barnet eller den unge, eller anden hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling og praktisk og pædagogisk støtte.

Børne- og Undervisningsministeriet oplyser, at folkeskolelovgivningen ikke indeholder særskilte bestemmelser om støtte til elever, der er i krise som følge af f.eks. alvorlig sygdom, dødsfald eller stofmisbrug i familien. Efter folkeskolelovens § 18, stk. 2 skal det bl.a. sikres, at undervisningen tilrettelægges, så eleverne trives i skolens sociale fællesskaber. Mange skoler har i praksis AKT-vejledere (adfærds-, kontakt- og trivselsvejledere) eller andre særlige vejledere, der kan støtte børn i sådanne situationer. Kommunernes pædagogisk psykologisk rådgivning (PPR) kan også inddrages i arbejdet med at støtte elever i psykisk mistrivsel som følge af f.eks. alvorlig sygdom, dødsfald eller stofmisbrug i familien.

Jeg kan herudover oplyse, at der med sundhedsloven er fastsat regler om personers ret til tilskud til psykologbehandling i praksissektoren ved en række bestemte alvorlige livsbegivenheder. Det gælder fx ret til tilskud til psykologbehandling, hvis man er pårørende til alvorligt psykisk syge personer, er pårørende til personer, der er ramt af en alvorligt invaliderende sygdom eller er pårørende til dødsfald.

Med finansloven for 2021 blev der afsat 2,5 mio. kr. årligt i 2021 og 2022 til at styrke sorglinjen. Midlerne er forankret og udmøntes under Indenrigs- og Sundhedsministeriets ressortområde. Sorglinjen er et landsdækkende tilbud, hvor pårørende og efterladte fra 13 år og op, som har behov for at tale om det at være pårørende til en alvorlig syg eller som har mistet, kan tale med frivillige, der selv har oplevet at miste et barn, partner, forældre eller søskende. Sorglinjen består af frivillige, der gennemgår et uddannelsesforløb, hvor de klædes på til at anvende egne erfaringer. Sorglinjen har åbent hver dag, hele året og kan anonymt tilgås via telefon, chat, sms og brevkasse. Sorglinjen benyttes årligt af mellem 1.500 og 2.000 borgere.

Med SSA-reserven for 2020-2023 blev der afsat 8 mio. kr. i 2020-2023 til videreførelse af Det Nationale Sorgcenter. Midlerne er forankret og udmøntes under Indenrigs- og Sundhedsministeriets ressortområde. Centeret skal opbygge kompetencer og udbrede viden om tidlige indsatser og behandling af mennesker med kompliceret sorg. Derudover skal centeret have fokus på at styrke og koordinere forskning i forhold til udviklingen af konkrete evidensbaserede behandlingstilbud og tidlige indsatser og indsamle, systematisere og formidle viden til sorgområdets aktører i regioner og kommuner.

Derudover er der med hhv. aftale om udmøntning af satspuljen for 2010 og aftale om udmøntning af satspuljen for 2015 afsat varige driftsmidler på i alt 6,3 mio. kr. årligt til Børn, Unge og Sorg, som er en afdeling i det Nationale Sorgcenter. Midlerne er forankret og udmøntes under Social-, Bolig- og Ældreministeriets ressortområde. Afdelingens formål er at skabe lindring for børn og unge, som oplever død eller alvorlig fysisk sygdom i den nærmeste familie. Med aftale om udmøntning af satspuljen for 2019 blev kontoen forhøjet med 2,0 mio. kr. årligt i perioden 2019-2022.

Derudover er der med finansloven for 2022 afsat 5 mio. kr. årligt i perioden 2023-2025 til en styrket indsats for børn som pårørende. Midlerne er forankret og udmøntes under Indenrigs- og Sundhedsministeriets ressortområde.

Regeringen vil derudover sikre en fuldt finansieret 10-årsplan for psykiatrien og vil med historisk store investeringer prioritere yderligere 3 mia. kr. til området, der kommer oveni aftalen fra september 2022, så området om 10 år er løftet med 4 mia. kr. om året. Med aftalen fra september blev der bl.a. afsat 250 mio. kr. årligt til etableringen af et lettilgængeligt tilbud til børn og unge med psykisk mistrivsel og symptomer på psykiske lidelser.

Sundhedsstyrelsens anbefalinger

Sundhedsstyrelsen har i 2012 offentliggjort nationale anbefalinger for sundhedspersoners møde med pårørende til alvorligt syge, med henblik på at komme med anvisninger til, hvordan sundhedspersoner bør identificere pårørendes eventuelle behov for støtte og inddragelse i løbet af patientens sygdomsforløb.

I anbefalingerne er der bl.a. fokus på børn som pårørende, og deres behov for støtte ved alvorlig sygdom eller dødsfald hos en forælder eller søskende. Af anbefalingen fremgår bl.a. at sundhedspersonalet gerne skal give forældrene/nærmeste omsorgsgiver råd og vejledning til at klare situationen og til at videregive alderssvarende information til barnet/den unge. Derudover anbefales det bl.a. også, at sundhedspersonalet kan henvise barnet/dets forældre til mulige professionelle støttende tilbud ved behov.

I anbefalingen bemærkes, at både almen praksis, kommunerne, og regionerne er centrale aktører i indsatsen for pårørende. Forudsætningen for en god indsats er et godt samarbejde i de enkelte sektorer – både internt inden for egen organisation og på tværs af sektorerne.

Med venlig hilsen

Sophie Løhde